

İŞ KAZASI NEDENİYLE TAZMİNAT DAVALARINDA YARGITAY ÖZEL DAİRESİ'NİN İŞÇİNİN ANA VE BABASINA HAKSIZ UYGULAMALARI

ÇELİK AHMET ÇELİK

1- Yanlış ve haksız uygulamalar

Yargıtay'ın iş kazalarını inceleyen Özel Dairesi, son derece haksız ve insafsız bir uygulamayı yıllardan beri sürdürmekte; nedense buna kimse karşı çıkmamaktadır. Uygulama şudur:

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı işçinin desteğinden yoksun kalan **anne** ve **babası**, sigortalı bir işte çalışıyorlarsa ya da sigorta emeklisi iseler, SGK. onlara gelir bağlamadığı için, Özel Daire, akıllalmaz ve anlaşılmaz bir mantıkla onların **destekten yoksun kalma tazminatı isteyemeyecekleri** yönünde kararlar vermekte; böylece Borçlar Yasası'nın tanıdığı bir hakkı ortadan kaldırmakta ve zarar sorumlularını tazminat ödemekten kurtarmaktadır.

Özel Daire'nin bu haksız kararları ile aynı konuda öteki dairelerin kararları birbirinin zıttıdır. Olay iş kazası değilse, ana baba varlıklı olsalar bile ölen çocuklarından dolayı tazminat alabilirlerken, iş kazalarında farklı bir uygulama sürüp gitmektedir.

Aşağıda, ayrıntılı olarak ele alacağımız üzere, insan zararlarının sosyal güvenlik yasalarıyla ilişkilendirilmesi yanlıştır. Üstelik, sosyal güvenlik yasalarında, tazminat haklarını ortadan kaldıran bir hüküm de yoktur. Ölüm ve bedensel zararlara uygulanacak yasa hükümleri, Sosyal Güvenlik Yasaları değil, Borçlar Yasası'nın ilgili hükümleridir. Bu tür davalarda, Sosyal Güvenlik Yasaları, eğer koşulları varsa yalnızca rücu tabi hükümler yönünden söz konusudur. (6098/TBK.m.55)

2- İnsan zararları, SGK. gelir bağlama işlemleriyle ilişkilendirilmemelidir.

Ölüm ve bedensel zararlar nedeniyle tazminat hakları, Borçlar Yasası'nda düzenlenmiş olduğundan, bu yasa hükümlerine göre değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Bir bilim adamının dediği gibi: “Tazminat alanı ile sosyal güvenlik alanı birbirinden ayrılmalıdır. Zararı giderme, kural olarak, zarara sebebiyet verenin yükümlülüğüdür. Buna karşılık sosyal güvenliği sağlama toplumun (Devletin) yükümlülüğüdür. Bu iki alan birbirinden ayrılmadığı sürece, hukukun tekdüze uygulanması amacına, adaletli bir çözüme ulaşamayız.” (Prof.Dr.Hüseyin Hatemi, Ölüm ve Cismani Zarar Hallerinde Tazminatın Hesaplanması Sempozyumu, Ankara,1993, Batider Yayını,sf.5)

Ancak ne var ki, iş kazalarını inceleyen Özel Daire'nin kararlarıyla, bir yasanın tanıdığı haklar, bir başka yasa ile kısıtlanmakta, dahası tümüyle ortadan kaldırılmaktadır.

Özel Daire'nin, kişilere SGK'dan gelir bağlanmamışsa, destek tazminatı isteme hakları bulunmadığı biçimindeki kararları, 818 sayılı BK.45/2 ve 6098 sayılı TBK 53/2 ve 55/1.maddelerine, kırk yılı aşan yerleşik içtihadı ve yaşam gerçeklerine aykırı bulunmaktadır. Bu uygulama, evlatlarını yitiren ana babayı mağdur etmektedir.

Şu mantığa ve çarpıklığa bakınız: İş kazaları dışında, evlatlarını yitiren ana baba destek tazminatı alabilirlerken; iş kazası sonucu evlatlarını yitirdiklerinde, sigortalı bir işte çalışıyorlarsa veya sigorta emeklisi iseler, kendilerine SGK tarafından gelir bağlanmadığı gerekçesiyle (bakım ihtiyaçları bulunmadığı gerekçesiyle) ölen çocuklarından dolayı destek tazminatı davaları reddedilmektedir. Bu nasıl bir mantıktır, nasıl bir hukuk anlayışıdır, bu kararı sürdürenlerin vicdanları hiç mi sızlamaz?

Aşağıda açıklayacağımız karar örnekleriyle uygulamanın yanlışlığı ve haksızlığı açıkça görülecektir.

3- Ana babaya haksızlık edilmektedir

Bakınız, iş kazası sonucu ölen işçinin desteğinden yoksun kalan ana babasına nasıl haksızlık edilmektedir:

a) Haksız uygulama, yukarda belirttiğimiz gibi, önceki ve yeni Borçlar Kanunu'nun ilgili maddelerine göre (ölümlerde 818/45 ve 6098/53 maddelerine ve bedensel zararlar da 818/46 ve 6098/54 maddelerine göre) değerlendirilmesi gerekirken, bu tür olaylara Sosyal Güvenlik Yasalarının gelir bağlama hükümlerinin uygulanacağı yanlışından ve yanlışından kaynaklanmaktadır.

b) Somut bir anlatımla, ana veya baba sigorta emeklisi iseler yada sigortalı işçi iseler, Sosyal Güvenlik Yasalarına göre ölen oğullarından dolayı gelir bağlanmamaktadır. Buna bir diyeceğimiz yoktur. Bu, siyasal erkin ya da yönetimin sosyal güvence anlayışıdır.

c) Ancak, **Sosyal Güvenlik Yasalarına göre gelir bağlanmayan ana babanın, bu haktan yoksunluklarının, destekten yoksun kalma tazminatı isteme haklarını da ortadan kaldırmasının mantıklı bir açıklamasını bulamıyoruz.**

d) Ayrıca, oğulları veya kendileri sigortalı olmayan (özellikle varlıklı) kişiler, iş kazasıyla ilgisi bulunmayan herhangi bir haksız eylem sonucu ölen oğullarından dolayı destekten yoksun kalma tazminatı alabilirler iken, çalışmak zorunda olan veya sigortadan pek az bir emekli aylığı alan yoksul kişilerin, sigortalı bir işte çalışan oğullarının iş kazasında ölümü nedeniyle destek tazminatı alamamaları, Anayasa'nın eşitlik ilkelerine ve insan haklarına aykırı değil midir ?

4- Yanlış ve haksız uygulamalara ilişkin Özel Daire kararları

Yineleyelim: Özel Daire kararlarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı işçinin desteğinden yoksun kalan **anne** ve **babası**, sigortalı bir işte çalışıyorlarsa ya da sigorta emeklisi iseler, SGK. onlara gelir bağlamayacağından, ölen oğullarından dolayı **destekten yoksun kalma tazminatı isteyememekte**; böylece zarar sorumluları tazminat ödemekten kurtarılmaktadırlar. Karar örnekleri:

Dava, davacıların sigortalı iken iş kazası sonucu ölen oğullarından dolayı tazminat istemine ilişkindir. Davanın niteliği göz önünde tutularak öncelikle Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından gelir bağlanıp bağlanmayacağı kesin olarak saptanmalı; hak sahiplerine gelir bağlanması halinde, destekten yoksun kalma tazminatı isteme haklarının bulunduğu; aksi halde bu nitelikte bir haklarının olamayacağı kabul olunmalıdır.

(21.HD.12.02.2009, E.2008/8348 - K.2009/1968)

Davacı babanın emekli aylığı alması nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı talebinin reddi gerekir. (21.HD. 23.03.2006, E.2006/105 - K.2006/2694)

506 Sayılı Yasanın 24.maddesinin öngördüğü koşulların oluşmadığının saptanması durumunda; hak sahibine gelir bağlanmayacağı, giderek hak sahibinin, destekten yoksun kalma tazminat isteme hakkına sahip olmayacağı açık-seçiktir. Somut olayda, hak sahibi anne ve baba yönünden açıklanan doğrultuda, inceleme ve araştırma yapılması gerekir.

(21.HD.06.11.2003, E.2003/8772 K.2003/9009)

Sigortalının ölümü halinde annesine gelir bağlanabilmesi için, annesinin sosyal güvenlik kurumlarından birine tabi çalışmasının olmaması veya buralardan her ne ad altında

olursa olsun gelir ya da aylık almaması gerekir. Somut olayda, **davacı anneye emekli maaşı aldığından** bahisle kurumca gelir bağlanmadığı dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Hal böyle olunca da **davacı annenin maddi tazminata hak kazanamayacağı** gözardı edilerek maddi tazminata yönelik davanın reddi yerine yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

21.HD.09.11.2004, E.2004/8605 - K.2004/9466

Hak sahibi olan ana ve babanın SSK'ya aylık bağlanması için başvurup başvurmadıkları araştırılmalı, başvurmamış iseler başvuruları sağlanmalı, gerekirse 506 sayılı yasanın 69. maddesi çerçevesinde davacı ana ve babaya sosyal Sigortalar Kurumu'na dava açmaları için süre verilmelidir. Somut olayda, hak sahibi ana ve baba yönünden yukarıda açıklanan doğrultuda inceleme ve araştırma yapılmadan hüküm kurulması hatalıdır.

21.HD.10.10.2005, E.2005/8163 K.2005/9062

5- Kararlar, Borçlar Yasası'nın emredici hükümlerine aykırıdır.

Ana veya baba sigorta emeklisi iseler ya da sigortalı işçi iseler, Sosyal Güvenlik Yasalarına göre ölen oğullarından dolayı gelir bağlanmaması, siyasal erkin ya da yönetimin sosyal güvenlik anlayışıdır.

Ancak, Sosyal Güvenlik Yasalarına göre gelir bağlanmayan ana babanın, bu haktan yoksunluklarının, destekten yoksun kalma tazminatı isteme haklarını da ortadan kaldırmasının mantıklı bir açıklamasını bulamıyoruz ve Borçlar Yasası'nın emredici hükümlerine aykırı buluyoruz.

Özel Daire'nin ana ve baba hakkındaki bu kararları, 818 sayılı BK.45/2. ve 6098 sayılı TBK.54/2.maddelerine aykırıdır. Bir Yargıtay kararında denildiği gibi "**Bir kimsenin bir yakını kaybetmesinden doğan destekten yoksun kalma tazminatını isteyemeyeceğinin kabulü Borçlar Kanunu'nun 45. maddesi 2 inci fıkrası hükmünün amacına aykırı düşer.**" (11.HD.06.12.1974, E.1974/3301-K.1974/3477 (YKD.1976/3-346)

Ayrıca Özel Daire'nin kararları, emredici bir hüküm niteliğindeki yeni 6098 sayılı TBK. 55.maddesi hükmüne de aykırıdır. Anılan maddeye göre "**Destekten yoksun kalma zararları ile bedensel zararlar, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanır. Kısmen veya tamamen rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri ile ifa amacını taşımayan ödemeler, bu tür zararların belirlenmesinde gözetilemez; zarar ve tazminattan indirilemez. Hesaplanan tazminat, miktar esas alınarak hakkaniyet düşüncesi ile artırılmaz veya azaltılamaz.**"

6- Özel Daire'nin ana ve baba hakkındaki kararları eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Oğulları veya kendileri sigortalı olmayan (özellikle varlıklı) kişiler, iş kazasıyla ilgisi bulunmayan herhangi bir haksız eylem sonucu ölen oğullarından dolayı destekten yoksun kalma tazminatı alabilirler iken, çalışmak zorunda olan veya sigortadan pek az bir emekli aylığı alan yoksul kişilerin, sigortalı bir işte çalışan oğullarının iş kazasında ölümü nedeniyle destek tazminatı alamamaları, **Anayasa'nın eşitlik ilkelerine** ve insan haklarına aykırı değil midir ?

Eşitlik ilkesine aykırılığı, birbirine zıt iki somut örnekle açıklayalım:

Birinci örnek: İşverene karşı açılan tazminat davasının devamı sırasında, aile yoksul olduğu için **temizlik işlerine giden anneyi** çalıştıran kişi iyilik olsun diye sigortalı yapmış; bunun üzerine Kurum,ölen oğlundan anneye bağlanan geliri kesmiştir. Buna bir diyeceğimiz yoktur. Çünkü, bu Sosyal Güvenlik Yasasındaki hükümlerin bir gereğidir. Peki ama, Özel Daire'nin destek tazminatının "annenin sigortalı işe girdiği tarihe kadar hesaplanacağı" görüşüyle yerel mahkeme kararını bozmasına ne diyeceğiz ? Anne **bir süre sonra işten çıkarılırsa ya da işyeri kapanırsa ne olacak**, destek tazminatı isteme hakkı geri gelecek mi? Hem zarar sorumluları neden tazminat ödemekten kurtarılmaktadırlar ?

İkinci örnek: Varlıklı bir ailenin serbest meslek sahibi oğulları trafik kazasında ölmüştür. Olay bir iş kazası değildir. Bu yüzden anne ve babaya Sosyal Güvenlik Kurumu gelir bağlamamıştır. Üstelik, ölen genç Ferdi Kaza Sigortası ve Hayat Sigortası yaptırdığı için haksahipleri sigortadan da para almışlardır. İşte bu koşullar altında anne ve baba dava açmışlarsa, ölen oğullarının kazancı da yüksek olduğu için, oldukça yüklü miktarlarda destek tazminatına hükmedilecektir.

Şimdi bu örneği tersine çevirelim: Oğul sigortalı işçidir ve iş kazasında ölmüştür. Baba sigorta emeklisidir. Anne de sigortalı bir işte çalışmaktadır. Sonuç: Bu kişiler, (işveren veya üçüncü kişi yüzde yüz kusurlu olsalar bile) destek tazminatı alamayacaklardır. Hayır, bu yanlıştan hemen dönülmelidir.

Son derece çarpıcı bir başka örnek:

Trafik-iş kazasında, işverene ait işçi servis aracı ile bir başka aracın çarpışması sonucu, araçta bulunan işçilerden biri ölüyor. Kazanın oluşunda servis aracı sürücüsü %25 ve karşı araç sürücüsü %75 kusurlu bulunuyor. Dava, Yargıtay'ın göreve ilişkin kararlarına göre iş mahkemesinde açılıyor. Şimdi, bekâr oğullarının desteğinden yoksun kalan anne ve baba sigortalı ya da sigorta emeklisi iseler, Özel Daire, destek tazminatı isteyemeyecekleri yönünde kararlar verdiğine göre, olağan trafik kazalarında tazminat ödemek zorunda olan %75 kusurlu üçüncü kişi, olay trafik-iş kazası olunca ve dava iş mahkemesinde açıldığında tazminat ödemekten kurtulacak mıdır ? Durup düşünelim.

7- Özel Dairenin kararları, Hukuk Genel Kurulu'nun ve başka Özel Dairelerin yerleşik kararlarına aykırıdır.

Özel Daire'nin, anne ve baba sigortalı veya sigorta emeklisi iseler, ölen oğullarından dolayı (işverenden ve üçüncü kişilerden) destek tazminatı isteyemeyeceklerine ilişkin kararları, Borçlar Kanunu hükümlerine aykırı olduğu gibi, Yargıtay'ın öteki dairelerinin ve Hukuk Genel Kurulu'nun kararlarına da aykırıdır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun ve insan zararlarını inceleyen öteki Özel Dairelerin yerleşik kararlarına göre: "**Ana ve babanın varlıklı kimseler olmaları çocuklarının desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu doğurmaz. Davacıların çocuklarının ölümüyle destekten yoksun kaldıklarının kabulü gerekir.**"

Karar özetleri:

Davacıların varlıklı olmaları destek tazminatı istemelerine engel değildir. Destekten yoksun kalma yalnız parasal yardım olarak düşünülemez. Evlâdın evde ailesine yardımcı olması, her türlü hastalık ve sair sıkıntılarında yardıma koşması maddi desteklik kapsamında değerlendirilmelidir. (11.HD.11.10.2005, E.2004/10735 - K.2005/9566) - Ana babanın parasal durumları iyi olsa bile, ilerde birgün yardıma muhtaç olmayacaklarını önceden kestirmek olanaksız bulunmasına göre, ana ve baba için ölen çocukları bakımından destekten yoksun kalma tazminatına karar vermek gerekir. (19.HD.22.12.1995, E. 7680 - K.11614) - Ölenin yakınlarının varlıklı kimseler olmaları, destekten yoksun kalma tazminatı istemelerine engel değildir. (19.HD.06.10.1992, 2629-4737-Ana babanın maddi durumları iyi olsa bile, ilerde çocuklarının maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü, hayatın olağan akışına uygun olur. (HGK. 17.10.1973, E.1971/4-899 - K.1973/798) - Destekten yoksun kalma tazminatına hükmedebilmek için, davacının yardıma muhtaç durumda olması şart değildir.(11HD.06.12.1974, 3301-3477) - Ana baba, ihtiyaçları olmasa dahi destek tazminatı isteyebilirler. (11.HD.18.05.1974, 1820-1686 - Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz. Davacıların çocuklarının ölümüyle destekten yoksun kaldıklarının kabulü gerekir.(4.HD.01.04.2003, E.2002/13497-K.2003/3904)- Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz.Desteklik mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmaz. Yardım ve hizmet ederek de destek olunabilir. (4.HD.29.11.2007, E.2007/13191-

K.2007/15103)- Anne ve babanın belirli bir gelirin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz. Borçlar Yasası'nın 45. maddesinde sözü edilen destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık ilişkisine ya da yasanın hakkındaki düzenlemelerine dayanmaz. Genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı da çocukların anne ve babasına belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Bu desteğin tutarı tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak değişebilir de çocuğun hiç destek olamayacağı kabul edilemez. Destek, mutlaka para veya maddi katkı biçiminde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir. Anne ve babanın belirli bir gelirin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz.(4.HD.15.03.2012, E.2011/1496 K.2012/4208) - Genel yaşam deneyimi ve hayatın olağan akışına göre tarafların yaşam düzeyi, sağlık ve sosyal durumlarına göre değişebilse de çocuğun anne veya babasına hiç destek olmayacağı kabul edilemeyeceği gibi desteğin mutlaka para veya maddi katkı olması gerekmeyip çeşitli hizmetler veya yardımlar ile de olabileceği gözetilmelidir.(4.HD.13.05.2010, E.2009/10317 – K.2010/5922)

Yukarda çeşitli Özel Dairelerin ve Hukuk Genel Kurulu'nun 1970'lerden başlayıp kırk yılı aşan yerleşik kararlarına aykırı olarak, "ana babanın, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen oğullarından dolayı işveren ve diğer sorumlulardan destek tazminatı isteme haklarını" Sosyal Güvenlik Yasalarının gelir bağlama işlemleriyle koşullandıran 21.Hukuk Dairesi'nin aykırı kararları sürdürülecekse, çözüm, İçtihadı Birleştirme Kararı olacaktır.

8- Hukuk Genel Kurulu'nda iki üyenin karşıoy yazıları

Özel Daire'nin kararlarından biri, Hukuk Genel Kurulu'na gitmiş; (ne yazık ki) Kurula katılanların (iki duyarlı üye dışında) çoğunluğu konunun farkında olmamışlar; böylece HGK 06.10.2004 gün E.2004/21-445 K.2004/487 sayılı kararıyla Özel Daire kararı yerinde bulunmuştur..

Bu karara karşı çıkan iki üyenin "**karşıoy**" yazıları şöyledir:

"Dava, iş kazası nedeniyle ölen işçinin anne ve babasının, işveren ve olay nedeniyle sorumlu olan kişiler aleyhine açtıkları destekten yoksun kalma ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

Mahkemece, maddi tazminat isteminin ölen işçinin anne ve babası olan davacılar bakımından sözü geçen davacıların SSK yönünden hak sahibi olmamaları nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Yüksek Özel Daire bozma kararında aynen "Davanın niteliği gözönünde tutularak öncelikle hak sahiplerine SSK tarafından iş kazası nedeniyle gelir bağlayıp bağlanmadığının araştırılması, gelir bağlanmış ise bildirilen miktarın tazminattan düşülmesi, gelir bağlanmamış ise bu yön hak sahibinin tazminat hakkını doğrudan etkileyeceğinden hak sahibine gelir bağlanması için SSK.na başvurusu, giderek SSK. aleyhine dava açması için önel verilmesinde ve verilen önelin sonucuna göre karar verilmesinde yasal zorunluluk olduğu açıktır. Başka bir anlatımla hak sahibi tarafından kurum aleyhine açılan davada 506 sayılı Yasa'nın 24 ncü maddenin öngördüğü koşulları oluşmadığının saptanması durumunda, hak sahibine gelir bağlanmayacağı giderek hak sahibini, destekten yoksun kalma tazminat isteme hakkına sahip olmayacağı açık seçiktir. Somut olayda, hak sahibi anne ve baba yönünden yukarıda açıklanan doğrultuda inceleme ve araştırma yapılmadığı ortadadır." gerekçesiyle hükmü bozmuştur.

Bu ifadeden anlaşılacağı gibi, hem yerel mahkeme hem de Yüksek Özel Daire iş kazası nedeniyle işveren ve diğer sorumlulardan maddi tazminat istenebilmesi için 506 sayılı Yasa'nın 24 ncü maddesindeki koşulların oluşması gerektiğini kabul etmişlerdir.

Her ne kadar hükmedilmesi gereken destekten yoksun kalma tazminatından mahsup yapılacak tutarın tespiti bakımından, SSK tarafından bağlanacak gelir yönünden bir belirleme yapılması gerektiğinden, kararı davacı hak sahibinin gelir bağlanması için SSK.na başvurusu veya dava açması için önel verilmesi ile ilgili bozma gerekçesi yerinde ise de, işverenin

gözetme borcuna aykırı davranması sonucunda iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan **işçinin ölümü halinde desteğinden yoksun kalanların BK.nun 45 ve genel hükümlere göre tazminat talebinde bulunulabileceği, bu konu uygulama ve doktrinde de böyle kabul edildiğinden** (Bkz.Prof.Dr.Sarper Süzek, İş Hukuku, İst. Eylül-2002) destekten yoksun kalma tazminatına hak kazanılabilmesi için **506 sayılı SSK.nun 24 ncü maddesinde öngörülen koşulların oluşması gereğine değinen Özel Daire bozma ilamı gerekçesi ve aynı yoldaki sayın genel kurul çoğunluğunun görüşüne katılmıyoruz.**

(Işıl Ulaş (11.HD.Başkanı), Ahmet Özgan (11.HD.Üyesi))

9- İşçinin ana ve babasının tazminat hakları için yapılması gerekenler

Yukardan beri yaptığımız açıklamalarla, somut örneklerle, yasalardaki hükümlerle ve Yargıtay'ın olumlu kararlarıyla haksız ve yanlış uygulamayı göstermeye çalıştık. Bütün bunlardan sonuçlar çıkararak, iş kazasında ölen sigortalı işçinin desteğinden yoksun kalan ana ve babasının açtıkları maddi tazminat davasının nasıl hükme bağlanması gerektiğine ilişkin ilkeleri ortaya koyalım:

a) **Destekten yoksun kalma tazminatı Borçlar Kanunu'nda yer almış olup, bunun Sosyal Güvenlik Yasalarıyla ilişkilendirilmesi yanlıştır. Kurum tarafından ana babaya gelir bağlanmamış olması, destek tazminatı isteğinin reddini gerektirmemeli; bu uygulama, zarar sorumlularını tazminat ödemekten kurtarma sonucu doğurmamalıdır.**

b) **Ana ve baba sigortalı bir işte çalışıyor olsalar veya sigorta emeklisi bulunsalar dahi, onlara yasadaki hükümler yüzünden gelir bağlanmamış olması, oğullarının ölümü nedeniyle destek tazminatı isteme hakkını ortadan kaldıramaz, kaldırmamalıdır. Böyle bir uygulama, Borçlar Kanunu'ndaki haksız eylem sorumlularından tazminat isteme hakkına, Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve insan haklarına aykırıdır.**

c) **Nasıl ki, iş kazası sayılmayan herhangi bir haksız eylem sonucu ölen kişinin varlıklı ana ve babası destek tazminatı alabiliyorlarsa, aynı haklara sahip olan, olması gereken sigortalı işçinin yoksul ana ve babası da yanlıştır, acımasız, akıl ve mantık dışı, tümüyle hukuka aykırı uygulamalarla bu haktan yoksun bırakılmamalıdır.**

d) **6098 sayılı yeni Borçlar Yasasının 55.maddesine aykırı olan 5510 sayılı Yasa'nın 34/d maddesi değiştirilmeli veya maddeye açıklık getirilerek, gelir bağlama hükümlerinin destek tazminatı istemiyle bir ilişkisi bulunmadığı yönünde açıklama konulmalıdır.**

e) **Gene 6098 sayılı yeni Borçlar Kanunu'nun 55.maddesine aykırı olan 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'ndaki "zorunlu sigortalılar" ilgili hükümler yasadaki çıkarılmalı; özellikle yeni yasanın 1484.maddesi 3.fıkrası tümüyle iptal edilmelidir. Çünkü:**

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 55.maddesi 1.1.fıkrasındaki "Destekten yoksun kalma zararları ile bedensel zararlar, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanır. Kısmen veya tamamen rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri ile ifa amacını taşımayan ödemeler, bu tür zararların belirlenmesinde gözetilemez; zarar ve tazminattan indirilemez. Hesaplanan tazminat, miktar esas alınarak hakkaniyet düşüncesi ile artırılmaz veya azaltılamaz" hükmü ile

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1484.maddesi 3.fıkrasındaki *"Zarar, sosyal güvenlik kurumları tarafından karşılandığı ölçüde sigortacının sorumluluğu sona erer"* hükmü birbiriyle çelişmekte; yeni Ticaret Yasasına (her nasılsa sokuşturulan) bu hükümle, TBK.55.maddesinin (bir ölçüde) etkisiz kılınmaya çalışıldığı kuşkusunda haklılık payı olduğu söylenebilmektedir.

Trafik kazaları nedeniyle açılan davalarda, sigorta şirketlerinin vekilleri, ısrarla Sosyal Güvenlik Kurumundan gelir bağlanıp bağlanmadığının araştırılmasını isteyerek davaların gereksiz yere uzamasına neden olmaktadır. Oysa buna hiç gerek yoktur. Çünkü 2918 sayılı KTK'nun ve 4925 sayılı Taşıma Kanunu'nun zorunlu sigortalarla ilgili hükümleri özel hükümler olup, **özel hükümlerin öncelikle uygulanması** gerekmektedir.

Nitekim, Sosyal Güvenlik Kurumu rücu davalarını inceleyen Yargıtay 10.Hukuk Dairesi "**asıl haksahipleri sigorta tazminatını almışlarsa Kurum'un sigorta şirketine karşı açtığı rücu davası reddedilmelidir**" biçiminde kararlar vermektedir.

(Örnekler: 10.HD.01.0.2003, E.2003/3030-K.2003/3939 sayılı, 31.3.2005, E.2005/866-K.2005/3453 sayılı, 9.4.2012, E.2011/1917-K.2012/6980 sayılı, 30.9.2013, E.2013/17155 K.2013/17826 sayılı, 25.2.2014, E.2014/3299- K.2014/3777 sayılı kararları.)

-----

www.TazminatHukuku.com